

Letopis
NÁRODNE ČITALNICE

v

Ljubljani

začetkom leta
1895.

Založila Národna Čitalnica.

Tisk J. Blasnikovih naslednikov.

LETOPIŠ
NÁRODNE ČITALNICE

v

Ljubljani
začetkom leta
1895.

Založila Národná Čitalnica.

Tisiek J. Blaznikovih naslednikov v Ljubljani.

I.

Čitalniški odbor

začetkom leta 1895.

Predsednik: dr. vitez Bleiweis-Trsteniški Karol, primarij,
podžupan, dež. poslanec in posestnik.

Podpredsednik: Plantan Ivan, c. kr. notar.

Tajnik: Lah Evgen, mag. konc. pristav in tajnik „Slovenske
Matice“.

Blagajnik: Pirc Karol, c. kr. real. profesor.

Odborniki:

dr. Kušar Josip, odv. kandidat.

Petrovčič Anton, c. kr. rač. oficijal.

dr. Pirc Maks, odv. kandidat.

Skabernè Avgust, trgovec, trg. zbornice svétnik in posestnik.

Tauses Franc, c. kr. rač. azistent.

dr. Tekavčič Franc, odvetnik.

Verhunc Anton, trg. pomočnik.

II.

Imenik društvenikov.

a) Častni društveniki:

- dr. **Strossmajer Josip Jurij**, škof bosenski in sremski itd. v Djakovu.
baron **Winkler Andrej**, vitez železne krone II. reda in Fr.-Jos. reda, c. kr. dež. predsednik v p. itd. v Gorici.
dr. **Zupanec Jernej**, c. kr. notar, not. komore predsednik, vitez Fr.-Jos. reda in posestnik v Ljubljani.
-

b) Ljubljanski društveniki:

- Arcè Josipina, zasebnica in posestnica.
Arcè Rajko, c. pr. poštni blagajnik in posestnik.
Auer Oroslav, zasebnik.
dr. Babnik Janko, c. kr. dež. sod. pristav.
Bartel Anton, c. kr. gimn. profesor.
Bayr Alojzij, c. kr. rač. svétnik v p.
Benedikt Josip S., trgovec in posestnik.
Bežek Viktor, c. kr. učit. profesor in urednik.
Bilina Ferdinand, trgovec in posestnik.
dr. Blatančič Luka, zasebnik.
Blaznikovi nasledniki, lastniki tiskarne in posestniki.
dr. vitez Bleiweis-Trsteniški Karol, primarij, dež. poslanec, podžupan in posestnik.
Brežnik Franc, c. kr. gimn. profesor.
Brunet Franc, c. kr. tel. učitelj.

- Dečman Anton, trg. potnik in posestnik.
 Detela Oton, dež. glavar, vitez žel. krone III. reda in Fr.-
 Jos. reda, graščak itd.
 Devčič Ivan A., mag. pharm.
 Dimnik Jakob, mestni učitelj in urednik.
 dr. Doleneec Hinko, c. kr. dež. sodišča tajnik.
 Doleneec Oroslav, svečar, trg. zborn. svetnik, posestnik itd.
 Drahsler Pavl, trg. poslovodja.
 Dralka Josip, c. kr. vl. svetnik in posestnik.
 dr. Drč Josip, mestni zdravnik in posestnik.
 Drenik Franc, gl. zast. zav. „New-York“.
 Drenik Friderik, mag. pom. uradnik.
 Duffè Ivan, mestni višji inženier.
 Eberl Adolf, pleskar.
 Fabian Ivan, trgovec in posestnik.
 dr. Faleschini Franc, stavb. mojster in posestnik.
 dr. Ferjančič Andrej, c. kr. dež. sod. svetnik in drž. po-
 slanec.
 Ferlinz Franc, gostilničar.
 Foerster Anton, učitelj godbe in godb. vodja v st. cerkvi.
 dr. Foerster Vladimir, odv. kandidat.
 dr. Franko Alojzij, odv. kandidat.
 dr. Furlan Anton, c. kr. avskultant.
 dr. Georg Josip, odv. kandidat.
 Gerber Josip, knjigovez in posestnik.
 Gerbić Franc, profesor glasbe itd.
 Giontini Marija, lastnica trgovine.
 Gnesda Josipina, lastnica kavarne in posestnica.
 Goestl Franc, c. kr. poštni kontrolor.
 Gogola Ivan, c. kr. notar, obč. svetnik in posestnik.
 Golob Alojzij, trgovec.
 Gombač Franc, dež. pop. učitelj za vinarstvo.
 Goričnik Franc, trgovec.
 Grasselli Peter, župan, vitez žel. krone III. reda, dež. po-
 slanec in posestnik.
 dr. Gregorič Vinko, primarij in posestnik.
 Gričar Ivan, solastnik trgovine.
 Hanuš Jaromir, mestni vodovodni inženier.
 Hočevvar Ivan, c. kr. davčni uradnik v p.
 Hofbauer Ana, dež. tajnika vdova itd.
 Hozhevar Anton, c. kr. rač. azistent.
 Hraský Ivan VI., dež. inženier in obč. svetnik.
 Hrast Ivan E., mestne hranilnice tajnik.
 Hren Franc, veletržec, graščak, trg. zbornice svetnik itd.

- Hribar Ivan, ravnatelj „Slavije“, obč. svetnik, dež. poslanec
in posestnik.
- Hubad Franc, c. kr. učit. ravnatelj.
- Hubad Matej, konc. vodja „Glasb. Matice“.
- dr. Hudnik Matija, odvetnik.
- dr. Illner Franc, mestni pol. zdravnik.
- dr. Jacobi Roman, zobozdravnik.
- Jakopič Franc, trgovec in posestnik.
- Jamšek Ivan, trg. poslovodja in posestnik.
- dr. Jan Ivan, mag. tajnik.
- Jeglič Josip, trgovec in posestnik.
- dr. Jenko Ludovik, zas. zdravnik.
- Juvančič Dragotin, trgovec in posestnik.
- Kadilnik Franc, trg. denarničar.
- Kajzel-ova obitelj.
- Kalmus Franc, tov. poslovodja.
- Kandare Franc, not. koncipijent.
- Karlin Martin, c. kr. gimn. profesor.
- Kaučič Jakob, c. kr. zemlj. knjigovodja v p.
- Kenda Henrik, trgovec in posestnik.
- Kert Matej, c. in kr. major v p.
- Kirbisch Rudolf, slašičar in posestnik.
- Klein Anton, lastnik tiskarne, posestnik, trg. zbornice pod-
predsednik, obč. svetnik, dež. poslanec in lastnik zl. križa
za zasluge.
- Klemenčič Ferdinand, višji nadzornik drž. železnic.
- Klun Karol, kanonik, drž. in deželni poslanec itd.
- Knez Ivan, veletržec, obč. svetnik in posestnik.
- Kobilca Jakob, trgovec in posestnik.
- Koblar Anton, kurat v dež. pris. delavnici in muz. arhivar.
- Koch Ciril, mestni stavb. asistent.
- Kolman Franc, trgovec, trg. zborn. svetnik in posestnik.
- dr. Kopriwa Ivan, mestni fizik.
- Kosler Ivan, tovarnar in graščak.
- Košir Ivana, posestnica.
- Kranjc Ivan, mestne hranilnice denarničar.
- Kremžar Andrej, dež. bolnice oskrbnik.
- dr. Krisper Valentin, odvetnik.
- Križaj Josip, II. mestni komisar in posestnik.
- Krulec Ivan, mestni učitelj.
- Kunst Alojzij, črevlj. mojster.
- dr. Kušar Josip, odv. kandidat.
- Kušar Josip, trgovec, drž. poslanec, posestnik itd.
- Lah Evgen, mag. konc. pristav in tajnik „Slov. Matice“.

- Lavrenčič Josip, zas. uradnik in posestnik.
 Lenarčič Anton, c. kr. fin. tajnik.
 Lenček Alojzij, trgovec in trg. zbornice svétnik.
 Lentsche Josip, trgovec in posestnik.
 Levec Franc, c. kr. realčni profesor in okr. šol. nadzornik.
 Lozar Josip, trgovec in trg. zbornice svétnik.
 Lubey Josip, c. kr. fin. nadzornik v p. itd.
 dr. Majaron Danilo, odvetnik.
 Mally Franc, tovarnar in posestnik.
 Martinak Josip, c. kr. dež. sod. svétnik in vit. Fr. Jos. reda.
 Mathian Ivan, c. kr. dv. založnik, tovarnar in posestnik.
 Mikusch Adolf, trgovec.
 Millitz Ljudmila, lastnica tiskarne in posestnica.
 Modic Josip, c. kr. rač. revident.
 Müllner Alfonz, muz. kustos in c. kr. profesor v p.
 dr. Munda Franc, odvetnik in posestnik.
 Murnik Ivan, ces. svétnik, dež. posl. in odbornik, vitez Fr.-
 Jos. reda, obč. svétnik, trg. zbornice tajnik in posestnik.
 Naglas J. N., tovarnar in posestnik.
 Nepoznat Josip, zasebnik.
 Orožen Franc, c. kr. učit. profesor.
 Oswald Herman, kavarnar.
 dr. Papež Franc, odvetnik, dež. poslanec in odbornik.
 Paternoster Josip, mestni knjigovodja.
 Pavlin Franc, c. kr. inžener in posestnik.
 Pehani Rudolf, c. kr. davčni pristav.
 Perdan Ivan, trgovec, trg. zbornice predsednik, posestnik itd.
 Perušek Rajko, c. kr. gimn. profesor.
 Peterca Franc, trg. zbornice svétnik, posestnik itd.
 Petričič Vaso, trgovec, mestne hranilnice predsednik, trg.
 zbornice in obč. svétnik itd.
 Petrovčič Anton, c. kr. rač. oficijal.
 Pfeifer Franc, c. kr. rač. nadsvétnik v p., vitez Fr.-Jos. reda.
 Pirc Gustav, ravnatelj kmetijske družbe, popotni učitelj in
 obč. svétnik.
 Pirc Karol, c. kr. realčni profesor.
 dr. Pirc Maks, odv. kandidat.
 Plantan Ivan, c. kr. notar.
 Pleiweiss Josip, solastnik tovarne in posestnik.
 Pleiweiss Karol, not. kandidat in posestnik.
 Pleško Karol, c. kr. dež. sod. svétnik in posestnik.
 Pleteršnik Maks, c. kr. gimn. profesor.
 Podgoršek Franc, mestni policijski komisar.
 Poljanec Alojzij, ravnatelj, dež. pris. delavnice.

- Pollak Vilko, inženier in posestnik.
 Poyše Franc, vodja kmet. šole v p., veleposestnik, drž. in
 dež. poslanec itd.
 dr. Požar Lovro, c. kr. gimn. profesor.
 Praprotnik Andrej, šolski ravnatelj v p. itd.
 Premk Anton, c. kr. poštni nadkontrolor in posestnik.
 Prosenc Josip, zav. zastopnik itd.
 Ravnihar Franc, dež. knjigovodja v p. in obč. svetnik.
 Ravnihar Ludovik, c. kr. dež. sod. svetnik v p.
 Recknagel Karol, trgovec.
 Regally Franc, c. kr. avskultant.
 Reich Avgust, c. kr. fin. koncipist.
 Režek Jurij, mestni učitelj.
 Rodè Janko, trgovec in posestnik.
 Rohrman Viktor, tovarnar in posestnik.
 Rohrman Rudolf, vrhovni inspektor zavarovalnice v Stutt-
 gartu,
 Rutar Simon, c. kr. gimn. profesor.
 Samec Terezija, zasebnica.
 Schaeffer Albert, rokovičar.
 Schantel Franc, trgovec in posestnik.
 Schrey Ivan, pek in posestnik.
 Senekovič Andrej, c. kr. gimn. ravnatelj in obč. svetnik.
 Skabernè Avgust, trgovec, trg. zborn. svetnik in posestnik.
 Skofizh Ivan, trgovec.
 Soss Friderik, trgovec in posestnik.
 Souvan Ferdinand, veletržec in graščak.
 Souvan Franc Ks., veletržec, trg. zborn. svetnik in posestnik.
 Sparowitz J., zlatar.
 dr. Starè Josip, c. kr. fin. prok. pristav, občinski svetnik, po-
 sestnik itd.
 dr. Stor Franc, odvetnik.
 dr. Strgar Stanko, c. kr. okrajni zdravnik.
 Stuppan Andrej, kavarnar.
 dr. Supan Viktor, odvetnik.
 dr. Suyer Albin, odvetnik.
 Šetine Ignacij, trg. potnik.
 dr. Šlajmer Edvard, primarij itd.
 Šorli Matija, c. kr. višji poštni oskrbnik.
 Šorn Vincenc, c. kr. jetn. nadzornik.
 Štritof Anton, gimn. profesor.
 Šubic Ivan, ravn. c. kr. obrtnih strok. šol in obč. svetnik.
 Šuman Josip, c. kr. dež. šolski nadzornik.
 Tambornino Ana, posestnica.

- Tauses Franc, c. kr. rač. azistent.
 Tauzher Ivana, lastnica trgovine in posestnica.
 Tavčar Alojzij, c. kr. gimn. profesor.
 dr. Tavčar Ivan, odvetnik, dež. poslanec, obč. svetnik in posestnik.
 dr. Tekavčič Franc, odvetnik.
 Tekavčič Karol, trg. potnik.
 Terdina Franc, mestni rač. revident.
 Toennies Adolf, zas. inženier, tovarnar in posestnik.
 Tomec Jakob, I. mestni komisar.
 Treo Simon, hišni posestnik.
 Treo Viljem, stavb. podjetnik in posestnik.
 dr. Triller Karol, odvetnik.
 pl. Trnkoczy Ubald, lekarnar in kemik.
 Trstenjak Anton, mestne hranilnice kontrolor.
 Trtnik Franc, dež. blag. kontrolor in posestnik.
 Turk Hugon, trg. potnik.
 Turk Ivan, posestnik itd.
 Uršič Franc, dež. koncipist.
 dr. pl. Valenta Alojzij, primarij, ravn. dež. bolnice, c. kr. vl. svetnik, profesor, posestnik itd.
 Valentinčič Ignacij, gl. zast. zav. „Austria“ in „Concordia“, obč. svetnik in posestnik.
 Vavrů Ivan, c. kr. gimn. profesor v p.
 Velkovrh Ivan, tovarnar, obč. svetnik, posestnik itd.
 Vencajz Ivan, c. kr. dež. sod. svetnik.
 Verhunc Anton, trg. pomočnik.
 Vik Franc, zas. inženier.
 Vilhar Ivan, ravn. m. užitn. zakupa in posestnik.
 Vodušek Matej, c. kr. gimn. profesor.
 dr. Vok Franc, c. kr. notar.
 dr. Volčič Edvard, c. kr. agr. komisar.
 Vončina Ivan, I. mag. svetnik.
 dr. Vošnjak Josip, primarij, dež. poslanec in odbornik, posestnik itd.
 Vrhovnik Ivan, trnovski župnik.
 Wratschko Oskar, c. kr. pol. komisar pri deželni vladi.
 Zagorjan Anton, knjigotržec.
 Zamida Matija, deželni svetnik.
 Zarnik Ana, odvetnikova vdova.
 dr. Zbašnik Franc, deželni tajnik.
 vitez Zitterer di Cavalcina Matija, c. in kr. stotnik v p., obč. svetnik itd.
 Zupan Tomo, c. kr. gimn. profesor, konz. svetnik itd.

dr. Zupanc Franc, c. kr. okrajni zdravnik pri dež. vladi.
 Zupančič Filip, stavb. podjetnik in posestnik.
 Zupančič Josip, odv. kandidat.
 Zupančič Vilibald, c. kr. priprav. profesor in okrajni šolski nadzornik.
 Žagar Karol, dež. blagajnik, obč. svetnik in posestnik.
 Žakelj Friderik, c. kr. gimn. profesor.
 dr. Žitek Vladimir, odv. kandidat.
 Žužek Franc, c. kr. višji inženjer.

c) Vnanji društveniki:

Jebačin Ivan, trgovec na Glincah.
 Krisper Valentin, tovarnar in posestnik v Radečah.
 Lukančič Ivan, c. kr. nadingenieur v p. na Dunaju.
 Majdič Franc, tovarnar v Jaršah.
 Prevec Alojzij, načelnik žel. postaje na Trati.
 Rojnik Franc, trg. potnik.
 Sterlè Franc, nač. žel. postaje v Zagorju.
 Svetec Luka, c. kr. notar, dež. poslanec in posestnik v Litiji.

Št. 3 + 225 + 8 = 236.

III.

Tajnikovo poročilo

o društvenem in odborovem delovanju

v dobi od 26. dec. 1893. do 25. dec. 1894. l.

~~~~~

Slavni zbor!

Z današnjim dném zaključí Čitalnica svojo XXXIII. upravno dōbo. Naše društvo se vzlasti v zadnjih letih ne more tako krepko in živahno razvijati, kakor bi bilo sploh želeti. Kriva nista temu niti odbor niti društveniki. Glavni uzrok pojemajočemu napredku je preveliko število društev. Ne le, da so se iz odsekov, kateri so svoje dni v Čitalnici delovali, osnovala že večjidel pred mnogimi leti samostojna društva (Dramatično društvo, Sokol, Glasbena Matica itd.); poleg njih so nastala še druga društva s podobnimi svrhami. Vsa se trudijo, vsako na svoj način, kako bi dosegala svrhe, ki so si jih stavila. Obžalovati je le, da se na ta način posebno v najnovejšem času moči le po nepotrebem cepijo. Kar bi se pri manjšem številu društev z manjšim naporom boljše dosegalo, dosega se pri večjem številu z večjim naporom slabše. Tajiti seveda se na drugi strani ne da, da so ravno nekatera novejših društev posebno potrebna in da zategadelj zaslužijo več pozornosti in več zanimanja, med tem, ko si je naša Čitalnica po svoji svrhi in potrebi ostala vedno ista. — Drugi uzrok je drago in vendar v marsičem nedostatno stanovanje, iz katerega se preseli Čitalnica prihodnje leto v primerne prostore, da ondi prične, upajmo, novo veselejšo dōbo.

Kakor druga leta, zborovala je Čitalnica tudi lani na Sv. Štefana dan in sicer ob slabši udeležbi, kakor druga leta. Volitve so prinesle več sprememb. Mesto večletnih odbornikov gg. Dečmana, Ravniharja Fr. in Sossa so stopili v odbor gg. dr. Kušar, dr. Tekavčič in Verhunc. Predsedništvo se je odstopivšim odbornikom po odborovem naročilu za njih mnogo-

letni marljivi trud pismeno zahvalilo in izreklo opravičeno nado, da tudi kot neodborniki ne pozabijo društva.

Na novega leta dan se je odbor osnoval in odbral stare funkcionarje. Dan po seji se je pa odpovedal večletni podpredsednik in odbornik g. dr. Gregorič podpredsedništvu in odborništvu. Njegova odpoved se je vzela z obžalovanjem na znanje; za izvrstno delovanje se mu je izrekla pismena zahvala. Na njegovo mesto je stopil kot podpredsednik g. notar Plantan, odborniško mesto je pa ostalo nepopolnjeno.

Običajni Silvestrov večer se je ob vojaški godbi, tamburanju marljivega ženskega tamburaškega zbora in precej mnogobrojni udeležbi od strani društvenikov obnesel prav dobro.

Še bolje se more pohvaliti Čitalnica z letošnjim Vodnikovim plesom. Ker redutna dvorana ni bila na razpolaganje zaradi deželnega zbora, priredila je Čitalnica letos ples v prostorih starega strelišča. Izpal je ta ples v vsakem obziru sijajno. Zasluge za to imajo v prvi vrsti gg. Pirc, Plantan in Šuklje. Ker je bil letošnji predpust jako kratek, ker društvo nima na razpolaganje primernih lastnih prostorov in ker bi se tudi ne strinjalo z društvenimi gmotnimi sredstvi, da bi bila Čitalnica priredila več plesnih zabav, odločil se je odbor za jeden sam ples. Zategadelj tudi ni nastavil zgoraj omenjenega plesa na dan 1. ali 2. februarja, kakor dozdej običajno, marveč že na dan 20. januarja, ko še ni bilo drugod večjih plesov. — Skušnja je pokazala, da je pogodil pravo.

Postni, sicer za koncertne veselice ugodni čas, je moral ostati za Čitalnico tih zaradi dramatične sezone in zaradi koncertov onih društev, katerim je prva in glavna svrha prirejanje koncertov. Tem društvom se je morala Čitalnica dosledno umikati tudi v poletnem času. Poleg njih so prišla v tem času na vrsto tudi druga mlajša zabavna, med seboj tekmujoča društva. Jesenski čas je národno občinstvo vsaj deloma zopet združil v deželnem gledališču, na kar se je bilo še tem bolj ozirati, ker „Dramatično društvo“ prireja letos po tri gledališke predstave na teden. Za drugo zabavo so zopet tekmovali „Sokol“, „Slavec“ in „Ljubljana“.

Več čitalniških društvenikov prireja ob sobotah zadnji čas plesne vaje v društvenih prostorih. Čitalnica si pridobi na ta način potrebnega mladega naraščaja za svoje večje zabave, ki v bližnji prihodnosti izvestno ne bodo izostale.

Toliko o lastni zabavni kroniki.

Kar se tiče vnanjih zabav, koncertov in veselic, omenjati je poleg neštevilnih običajnih plesov in koncertov domačih in vnanjih društev, na katere je dobila tudi letos Čitalnica va-

bila, najprej desetletnice delavskega pevskega društva „Slavec“, katera se je na sijajni, za društvo častni način zvršila dne 7. in 8. julija t. l. To je bila po namenu in izidu v prvi vrsti pevska slavnost.² Ker Čitalnica ni več pevsko društvo, ni mogla pri slavnosti sami sodelovati. Pač je pa odbor društvu o tej priliki pismeno čestital in društvo je bilo pri posameznih oddelkih slavnosti same po svojih članih primerno zastopano.

Dne 24. oktobra t. l. so praznovali koroški Slovenci v Celovcu „Einspieler-Slomškovo“ slavnost. Čitalnica, k tej slavnosti povabljen, je slaviteljem omenjenih slovenskih rodoljubov in prvoboriteljev brzojavno čestitala.

V istem času je praznoval prvak slovenskih pesnikov Simon Gregorčič svojo petdesetletnico. Zaslužnega in spoštovanega goriškega slavca se je poleg nešteti čestilcev spomnila tudi naša Čitalnica, čestitajoč mu v posebnem pismu in prejemši v zahvalo nastopne vrstice do gospoda predsednika: „Plemeniti gospod! Blagovolite sprejeti Vi, Vaš g. sopodpisane, kakor tudi vse slavno društvo, kateremu ste na čelu, za prijazna voščila o moji 50letnici najtoplejšo zahvalo. Bog ohrani tudi Vas še mnogo let zdravega in odločno delavnega v korist domovine! Z najodličnejšim spoštovanjem Vaš iskreni čestitelj S. Gregorčič m. p. 20. X. 1894.“

Denarno stanje in ž njim združena važnejša ekonomična vprašanja Vam bo, ako potreba, pojasnil gospod blagajnik.

Med časopisjem se ni zvršilo nič bistvenih sprememb. Ako se je pa kaj ukrenilo, zgodilo se je po navodilu, katero je prejel odbor od lanskega in že od prejšnjih občnih zborov.

Pri stanovanju je ostalo tudi vse pri starem. Le spodnja soba, katero ima od Čitalnice v najemu „Dramatično društvo“, dobila je letos druge podnajemnike.

Čitalnica je bila tudi letos zatočišče odborom raznovrstnih slovenskih društev, katera nimajo lastnih stanovanj, za različne seje in posvetovanja, kakor n. pr.: „Dramatičnemu društvu“, „Družbi sv. Cirila in Metoda“, „Sokolu“, „Národnemu domu“, „Pravniku“ itd. — Odbor je preverjen, da se bodo ona Čitalnice spomnila, ako bi kedaj potreba nanesla.

Čitalnica šteje letos 3 častne, 225 tukajšnjih in 8 vnanjih, skupaj 236 udov.

Društvo plaka tudi letos ob gomili velezaslužnih, nepozabnih in težko nadomestljivih pokojnih društvenikov in društvenic.

Dne 13. februvarija je umrl v Zagrebu čitalničin častni član, kanonik dr. Rački, velezaslužni hrvatski domoljub. Ob

njegovem velečastnem pogrebu je bilo tudi v čitalniškem imenu v Zagrebu navzočih več društvenikov.

Dné 20. marcija je zadel Čitalnico in vsa národna društva velik udarec. Umrla je prezaslužna, neumorna prvoboriteljica národnih dam, gospa Marija Murnikova. Kaj je zgubila Ljubljana ž njo, to prebridko čutimo vsi; ni mi torej potreba še posebej poudarjati. Njene zasluge za društvo so nebrojne in nevenljive. Njenega sijajnega pogreba udeležila se je Čitalnica tako rekoč korporativno z zastavo in položila venec na njeno rakev. Kdor je količkaj časa utrpel, hitel je skazat ji poslednjo zasluženó čast.

Dné 16. aprila je umrl g. Ivan Tomšič, jeden najzaslužnejših učiteljev, neumorno in uspešno delujoč v svoji stroki, vstrajen podpornik národnih društev, med njimi tudi naše Čitalnice. Tudi njegovega pogreba se je dostojno spomnilo naše društvo.

Julija meseca se je ponesrečil nam. župnik v p. Ivan Fajdiga, dné 14. novembra je pa umrl po daljšem bolehanju okr. zdravnik v p. dr. J. Kapler, oba čitalničarja. Oba so spremljali k večnemu počitku tudi „Čitalničarji“.

Njim vsem bodi blag spomin, navzočnim in nenavzočnim društvenikom pa hvala za vse, s čimur so pospeševali v zadnjem letu idejo „Čitalnice“, katera naj krepko živi med nami!

IV. Računsko Sklep

vseh dohodkov in izdatkov

Tekoča številka	D o h o d k i	posebej		skupaj	
		gld.	kr.	gld.	kr.
		1	Ostanek gotovine društvenega leta 1893		
2	Doneski družtvenikov			2625	80
3	Dohodki najemščine:				
	a) kavarna	207	10		
	b) Dramatično društvo (od 11. nov. 1893 do 30. jun. 1894)	136	25	343	35
4	Za prodane časopise			8	10
5	Odškodnina za kurjavo in razsvitljavo .			108	08
6	Obresti od delnic Nar. Tiskarne . . .			6	—
Skupni dohodki .				3336	11
Če se odtegnejo izdatki .				3308	49
	ostane koncem leta 1894. gotovine .	—	—	27	62

poročilo.
računa
za leto 1894.

Tekoča številka	I z d a t k i	gld.	kr.
1	Stanovanje	1199	—
2	Plača kustosa	408	—
3	Časniki	428	23
4	Veselice	597	77
5	Razsvitljava in kurjava	425	40
6	Tisek za leto 1893	78	10
7	Davek	10	53
8	Zavarovalnina pohišva	4	82
9	Mizarska, ključarska in zidarska dela ter druge hišne potrebe	82	73
10	Razni izdatki	22	93
11	Na račun vpeljave plina v sedanje prostore . . .	50	98
	Skupni izdatki .	3308	49

V Ljubljani, dné 21. decembra 1894.

Karol Pirc,
blagajnik.

Račune pregledala in v redu našla.

V Ljubljani, dné 23. decembra 1894.

Anton Verhunc l. r.

Franc Uršič l. r

V.

Časopisi,

ki se nahajajo v Čitalnici začetkom leta 1895.

a) Politični :

1. Agrarner Tagblatt (Zagreb).
2. Dolenjske Novice (Novo mesto).
3. Domovina (Celje).
4. Edinost (Trst).
5. Hlas Národa (Praga).
6. Hrvatska (Zagreb).
7. Laibacher Zeitung (Ljubljana).
8. Mir (Celovec).
9. Naša Sloga (Trst).
10. Neue Freie Presse (Dunaj).
11. Soča (Gorica).
12. Novice (Ljubljana).
13. Obzor (Zagreb).
14. Politik (Praga).
15. Reichspost (Dunaj).
16. Rodoljub (Ljubljana).
17. Slovanski Svět (Ljubljana), 2 iztisa.
18. Slovenec (Ljubljana) 2 iztisa.
19. Slovenski Gospodar (Maribor).
20. Slovenski Narod (Ljubljana) 2 iztisa.
21. Südsteirische Post (Maribor).

b) Poučni in zabavni :

1. Alte u. neue Welt (Einsiedeln).
2. Argo (Ljubljana).
3. Bazar (Leipzig).
4. Buch für Alle. 2 izt. (Stuttgart.)
5. Chronik der Zeit (Stuttgart).
6. Dom in Svět (Ljubljana).
7. Fliegende Blätter (München).
8. Humoristické listy (Praga).
9. Illustr. Frauenzeitung (Berlin).
10. Kmetovalec (Ljubljana).
11. Leipziger ill. Zeitung (Leipzig).
12. ИИВА (St. Petersburg).
13. Popotnik (Maribor).
14. Pravnik (Ljubljana).
15. Rimski Katolik (Gorica).
16. Gartenlaube (Leipzig).
17. Učiteljski Tovariš (Ljubljana).
18. Ueber Land und Meer. 2 iztisa (Stuttgart).
19. Von Fels zu Meer (Stuttgart).
20. Vienac (Zagreb).
21. Vrtec (Ljubljana).
22. Zlata Praha (Praga).
23. Zvon (Ljubljana).

Skupaj 21 + 23 = 44.

VI.

Pravila**národne čitalnice v Ljubljani,**

osnovana po odseku petorice v seji dné 2. januvarija 1891. leta, soglasno sprejeta v izvanrednem občnem zboru dné 7. jan. 1891. in potrjena od vis. c. kr. dež. vlade z razpisom z 29. dné jan. 1891. l. št. 1412.

§ 1. Namen čitalnici, ki ima sedež v Ljubljani, je: 1.) čitanje časopisov in knjig, pisanih v raznih evropskih jezikih; 2.) razveseljevanje z besedami, plesi, igrami itd. Ne vtika se tedaj čitalnica v nikake politiske stvari.

§ 2. Kdor želi društvu pristopiti, mora biti polnoleten ali sicer samovlasten ter se prijaviti pismeno društvenemu odboru. Po razpravi odloči odbor, ali se njegovi želji zadosti ali ne; vendar odbor ni odgovoren nikomur za svojo odločbo. Glasovanje je v tem slučaju tajno. Vsprejem seza zmirom nazaj do 1. onega meseca, katerega se je društvenik prijavil odboru. Častne ude voli občni zbor.

§ 3. Društveniki so plačujoči in častni. Plačujoči so ali tukajšnji ali vnanji. Tukajšnji pristopajo ali samo za svojo osebo ali s svojo rodbino.

§ 4. Udje, z rodbino pristopivši, plačujejo na leto po 14 gld., posamezni udje po 9 gld., vnanji po 4 gld. Plačuje se zmirom naprej in vsaj za mesec dni. Vrh tega plačujejo tukajšnji udje za vsak pristop po 2 gld. vpisnine. Častni udje ne plačujejo ničesa, uživajo pa vse pravice plačujočih društvenikov.

§ 5. Vsak društvenik dobi vsprejemno pismo in društvena pravila.

§ 6. Vsak društvenik ima pravico: 1.) čitati časopise in knjige po § 1. društvenikom pripravljene ter obiskovati društvene veselice, kakor: besede, plese, igre itd.; 2.) po določenem redu prejemati časopise in knjige na dom; 3.) svoje želje, nasvete in pritožbe v posebni za to zmirom pripravljeni knjigi naznanjati; 4.) udeleževati se občnih zborov, stav-

ljati v njih navšte o društvnih zadevah in premembi pravil ter udeleževati se aktivno in pasivno volitev v odbor; 5.) vpeljevati omikane tujce v čitalnico.

§ 7. Vpeljan gost se mora kateremu odborniku zglasiti ter potem svoje ime in stan v posebno knjigo vpisati. Vsled tega mu je dopuščeno 14 dni hoditi čitat časopise in knjige ter udeleževati se tačasnih društvnih veselie brez vsacega plačila.

§ 8. Vsak društvenik se mora ravnati po društvnih pravilih in naredbah, katere bi odbor potrebne spoznavši ustanovil.

§ 9. Namenjeni izstop se mora odboru tri mesece naprej pisмено naznaniti. Kdor po prijaznem, dvakratnem pismenem opominu ne plača, zbríše se iz društva. Ako društvenik umrje ali ako se preseli iz Ljubljane, prenehajo s tem ob enem njegove pravice in dolžnosti.

§ 10. Za oskrbljevanje društvnih opravil in imetka volijo v zmyslu § 6. točka 4. udje v občnem zboru za eno leto predsednika in deset odbornikov. Odbor si potem iz svoje srede odbere podpredsednika, tajnika, blagajnika in knjižničarja.

§ 11. Predsednik, in ako on ne bi mogel, mesto njega podpredsednik, vodi društvo po društvnih pravilih, sklicuje občne zборе in odborove seje, vodi razprave, podpisuje vsa društvena pisma in zapisnike, zastopa društvo na zunaj.

§ 12. Tajnik podpira v vseh zadevah predsednika, sestavlja zapisnike o zborih in sejah, podpisuje s predsednikom vred vsa društvena pisma in zapisnike.

§ 13. Knjižničar preskrbljuje po odborovem sklepu in drži v redu časopise in knjige.

§ 14. Blagajnik ali denarničar prejema vse dohodke, izplačuje po nakazilih, podpisanih po predsedniku, in je odgovoren za društveni imetek. Občnemu zboru mora predlagati račun preteklega in proračun za prihodnje leto.

§ 15. Za oskrbljevanje ostalih opravil postavijo se odseki, ki poročajo odboru o svojih ukrepih in jih izvršujejo.

§ 16. Vsa odborova opravila so brezplačna.

§ 17. Odbor se shaja po enkrat na mesec, ako treba tudi po večkrat. Vse važnejše reči se morajo izvrševati po odborovih sklepih. Da so sklepi veljavni, treba v seji navzočnosti vsaj 6 odbornikov. O manj važnih opravilih odločuje predsednik s tajnikom vred, mora pa odločbe in razloge pojasniti v prvi prihodnji seji.

§ 18. Vsako leto se morajo meseca decembra vsi udje po kakem domačem slovenskem listu pozvati v redni občni zbor. Razun tega se mora na zahtevanje 20 društvenikov najdalje v 15 dneh po izročeni pismeni želji sklicati izvanredni občni zbor na podlagi predložitve dnevnega reda.

§ 19. Z razglasom rednega občnega zbora se mora oznaniti tudi dnevni red. Ta zbor se začinja s predsednikovim ogovorom, tajnik priobčuje pregled o društvenem delovanju, blagajnik račun preteklega in proračun prihodnjega leta. Zbor voli tudi dva društvenika, ki v preteklem letu nista bila v odboru, da pregledata in po okolnostih potrdita ali popravita račune.

§ 20. Ta pravila more spremeniti vsak občni zbor, vendar samo, ako sta dve tretjini navzočnih za spremembo.

§ 21. Način glasovanja v občnih zborih določuje praviloma predsednik ali izjemoma vsled zahteve nadpolovična večina zborova. Voli se vselej pismeno.

§ 22. V vseh zborih in sejah odločuje večina glasov navzočnih odbornikov ali zborovalcev, le v slučajih, označenih v §§ 20. in 23. ne. Ako bi bilo enako število glasov, odločuje glas predsednikov.

§ 23. Ako ima društvo nehati, odloči o vsem društvenem imetku občni zbor z dvema tretjinama glasov navzočnih društvenikov. Občni zbor razsoja tudi prepire med odborom in društveniki o kaki društveni zadevi. Ako bi tega občnega zbora ne bilo mogoče sklicati, pripade premoženje onemu društvu, katero bo imelo enake namene, kakor Čitalnica.

VSEBINA:

	Stran
I. Čitalniški odbor	3
II. Imenik društvenikov :	
a) častnih	5
b) ljubljanskih	5—11
c) vnanjih	11
III. Tajnikovo poročilo	12—15
IV. Računsko poročilo	16—17
V. Imenik društvenih časopisov	18
VI. Pravila narodne čitalnice	19—21

